

Innst. S. nr. 56

(2001-2002)

Innstilling fra sosialkomiteen om endringer i bevilgninger under folketrygden i statsbudsjettet for 2001

St.prp. nr. 23 (2001-2002) (unntatt kap. 2530, 2540, 2541, 2542, 2543, og 5704)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i proposisjonen forslag til endringer av en del bevilgninger under folketrygden i statsbudsjettet for 2001. De reviderte anslagene for folketrygdens utgifter og inntekter i 2001 bygger i hovedsak på regnskapstall pr. 30. september 2001.

Det redegjøres i proposisjonen først for hovedforutsetningene som var lagt inn i budsjettet med hensyn til grunnbeløp, særtillegg, utvikling i antall stønadsmottakere m.v.

Det gis så en summarisk oversikt over hvilke tilleggsvilgninger som er vedtatt av Stortinget hittil i år, samt en presentasjon av budsjetterte og faktiske (anslåtte) utgifter. Det framgår av oversikten at Sosial- og helsedepartementet foreslår at bevilgningene under programområde 29 Sosiale formål reduseres med 1 631 mill. kroner. De største reduksjonene er under kap. 2650 Sykepengen som foreslås redusert med 1 028 mill. kroner, kap. 2660 Uførhet som foreslås redusert

med 181 mill. kroner, kap. 2663 Medisinsk rehabilitering som foreslås redusert med 362 mill. kroner, og kap. 2683 Stønad til enslig mor eller far som foreslås redusert med 99 mill. kroner. Under programområde 30 Helsevern foreslås bevilgningene økt med 30 mill. kroner. De største økningene er under kap. 2750 Syke-transport som foreslås økt med 57,2 mill. kroner og kap. 2755 Helsetjeneste i kommunene som foreslås økt med 90 mill. kroner. Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling foreslås redusert med 54 mill. kroner. Netto foreslås bevilgningene under Sosial- og helsedepartementets utgiftskapitler redusert med til sammen 1 601 mill. kroner.

Det redegjøres videre nærmere for de mer- og mindreutgiftene som det regnes med under folketrygdens utgiftskapitler, og for mer- og mindreinntekter som forventes under Sosial- og helsedepartementets inntektskapittel 5701.

Kapittelvis er forslagene som følger:

Kap. 2600	Trygdeataten foreslås økt med	10,0 mill. kroner
Kap. 2650	Sykepengen foreslås redusert med	1 028,0 mill. kroner
Kap. 2660	Uførhet foreslås redusert med	181,0 mill. kroner
Kap. 2663	Medisinsk rehabilitering m.v. foreslås redusert med	362,0 mill. kroner
Kap. 2670	Alderdom foreslås økt med	29,0 mill. kroner
Kap. 2683	Stønad til enslig mor eller far foreslås redusert med	99,0 mill. kroner
Kap. 2711	Diverse tiltak i fylkeshelsetjenesten m.v. foreslås redusert med	23,2 mill. kroner
Kap. 2750	Syke-transport m.v. foreslås økt med	57,2 mill. kroner
Kap. 2751	Medisiner m.v. foreslås redusert med	29,0 mill. kroner
Kap. 2752	Refusjon av egenbetaling foreslås redusert med	54,0 mill. kroner
Kap. 2755	Helsetjeneste i kommunene foreslås økt med	90,0 mill. kroner
Kap. 2790	Andre helsetiltak foreslås redusert med	11,0 mill. kroner
Kap. 5701	Diverse inntekter foreslås redusert med	100,0 mill. kroner

Under redegjørelsen for endringer under kap. 2790, post 72 Sykebehandling i utlandet vises det til Stortingets vedtak, jf. Innst. S. nr. 24 (2000-2001), om å bevilge 1 mrd. kroner til ny ordning med behandling av pasienter i utlandet. Midlene ble gjort overførbare og kan dermed også anvendes i 2001 og 2002. Det vises til at det i St.prp. nr. 1 (2001-2002) Folketrygden ble varslet at en i omgrupperingsproposisjonen til folketrygden for 2001 ville komme med forslag til begrensnings i overført beløp til 2002. Det uttales at på det tidspunktet som St.prp. nr. 1 (2001-2002) ble lagt fram, regnet en med et forbruk i 2001 på ca. 500 mill. kroner basert på en forventning om at 6 000-8 000 pasienter ville benytte seg av tilbudet om behandling i utlandet i løpet av 2001. Faktisk forbruk antas nå å bli 100 mill. kroner i 2001, svarende til om lag 1 600 pasienter. Det opplyses at et noe høyere antall pasienter antas å bli behandlet i 2001, men ikke betalt for før i 2002. Det foreslås at det gjenstående beløp reduseres med 250 mill. kroner slik at 625 mill. kroner overføres til 2002.

Avslutningsvis i proposisjonen gis det en oversikt over hele folketrygdens inntektsside og en samlet oversikt over folketrygdens utgifter og inntekter etter de endringene som er vedtatt, og de som er foreslått i proposisjonen. Det vises til at mens en i det salderte budsjettet for 2001 regnet med et statstilskudd til folketrygden på 54 653,8 mill. kroner, regner en nå med et statstilskudd på 57 155,0 mill. kroner. I nysalderingsproposisjonen for 2001 vil en komme tilbake til folketrygdens inntekter og statstilskuddet.

KOMITEENS MERKNADER

Når det gjelder kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til de framlagte forslagene.

Kap. 2600 Trygdeetaten

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Rolf Erling Andersen, Bjarne Håkon Hanssen, Britt Hildeng og Asmund Kristoffersen, fra Høyre, Beate Heieren Hundhammer, Bent Høie og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Fremskrittspartiet, lederen John I. Alvheim og Harald T. Nesvik, fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo og Sigbjørn Molvik, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund og Magne Aarøen, og fra Senterpartiet, Ola D. Gløtvold, vil vise til at det i trygdeetatens budsjett ble lagt inn en innsparing ved at trygdeutbetalingene skulle overføres direkte til konto for de trygdemottakere som har egen konto. Denne innsparingen forutsatte at det ble gitt konsesjon fra Datatilsynet, slik at Rikstrygdeverket kunne innhente kontoopplysninger fra Skattedirektoratet. Komiteen har merket seg at konsesjonen ble gitt på vilkår som gjorde at man ikke kunne oppnå den budsjetterte innsparing. Komiteen

er tilfreds med at det har vært iverksatt tiltak som oppmuntret trygdemottakerne til frivillig å akseptere trygdeetatens tilbud om overføring til konto.

Kap. 2650 Sykepenger

Komiteen har merket seg at veksten i sykefraværstilbøyeligheten nå anslås til 2 pst., mens den var anslått til 6 pst. i Revidert nasjonalbudsjett. Dette har ført til at man anslår at det blir en reduksjon i sykepengeutbetalingene på 1 028 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil få uttrykke tilfredshet med at sykepengeutbetalingene ser ut til å bli vel en milliard kroner lavere enn den overslagsbevilgning som ble vedtatt i statsbudsjettet for 2001. Disse medlemmer vil samtidig påpeke at det har funnet sted en økt utbetaling av dagpenger sammenholdt med overslagsbevilgningen for 2001. Sosialhjelpen har også økt inneværende år sammenlignet med foregående år. Disse medlemmer vil påpeke at mennesker som ikke lenger kan forsørge seg via sin arbeidsinntekt, vil være avhengig av trygdeytelser i en eller annen form, der sykepenger, dagpenger og sosialhjelp er tre sentrale ytelser som vil påvirke hverandre innbyrdes når det gjelder årvisse svingninger i samfunnsmessige kostnader. Eksempelvis vil høy sysselsetting ventelig gi økte sykepengeutbetalinger, parallelt med at dagpengeutbetalingene og sosialhjelpytelsene kan forventes å gå ned gjennom økte muligheter for å leve av egne lønnsinntekter. Disse sammenhengene er imidlertid etter disse medlemmers syn ikke kartlagt godt nok, og heller ikke anskueliggjort godt nok i St.prp. nr. 23 (2001-2002). Etter disse medlemmers syn bør Regjeringen ta initiativ til en nærmere kartlegging av de nevnte sammenhenger og komme tilbake til Stortinget med resultatet av kartleggingen på egnet måte.

Kap. 2660 Uførhet

Komiteen vil vise til at antall uførepensjonister har økt mindre enn forventet i 2001. Årsaken til dette er blant annet høyere avslagsrate, at attføring blir forsøkt i langt større grad enn tidligere, og at flere går lenger på rehabiliteringspenger.

Komiteen vil vise til at flere enn tidligere nå omfattes av de nye bestemmelsene om grunnstønad til kosthold for personer med visse sykdommer. Komiteen vil peke på at det er økte kostnader til hjelpstønad da tallet på barn med de høyeste satsene er flere enn tidligere. Komiteen ser det som positivt at det i løpet av året er satt i gang tiltak for å fremme likebehandling og bedre informasjon om ordningen.

Kap. 2663 Medisinsk rehabilitering m.v.

Komiteen har merket seg at det fortsatt forventes en økning i antall langtidssykemeldte som går utover sykepengeperioden, og som fyller vilkårene for rehabiliteringspenger.

Komiteen har videre merket seg at engangsvgiften på 2 000 kroner som ble innført på utlån av standard datautstyr i 2001, var i strid med opplæringsloven når hjelpemiddelet er et ledd i oppfyllelsen av retten til grunnskoleutdanning. Komiteen er tilfreds med at de som har betalt denne avgiften, har fått den tilbakebetalt.

Kap. 2683 Stønad til enslig mor eller far

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det ligger an til et mindreforbruk for 2001 på kap. 2683 post 70 Overgangsstonad og post 72 Utdanningsstonad på til sammen 109 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til de innstramninger som ble gjort i reglene for overgangsstonad til forsørgere med yngste barn over tre år, og til at Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet var imot disse innstramningene. Regelendringene fikk full effekt fra 1. januar 2001.

Disse medlemmer viser videre til at tall for perioden fra januar til september i år viser at det har vært en nedgang i antall stonadmottakere fra 2000 til 2001 på ca. 35 pst. Disse medlemmer finner grunn til å stille spørsmål om hva denne nedgangen skyldes. Der som den skyldes at flere enslige forsørgere med barn over tre år er kommet i arbeid eller utdanning, er dette en positiv utvikling. Hvis det derimot skyldes at flere

har mistet retten til overgangsstonad, men ikke er blitt yrkesaktive, er disse medlemmer sterkt bekymret over en slik utvikling. Disse medlemmer vil i denne forbindelse vise til en undersøkelse utført av Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) som viser at de fleste enslige forsørgere med barn over tre år har fått det vanskeligere nå enn tidligere.

Disse medlemmer vil derfor be Regjeringen om en nærmere redegjørelse for hva nedgangen i antallet mottakere av overgangsstonad skyldes.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om en redegjørelse for årsakene til den store nedgangen i antallet mottakere av overgangsstonad fra 2000 til 2001 og legge denne fram for Stortinget på egnet måte."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Stortinget ber Regjeringen om en redegjørelse for årsakene til den store nedgangen i antallet mottakere av overgangsstonad fra 2000 til 2001 og legge denne fram for Stortinget på egnet måte.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I statsbudsjettet for 2001 gjøres følgende endringer:

I

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
		Sosial- og helsedepartementet	
2600		Trygdeetaten	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	11 000 000
		fra kr 3 922 900 000 til kr 3 933 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	1 000 000
		fra kr 30 900 000 til kr 29 900 000	
2650		Sykepengar	
	70	Sykepengar for arbeidstakere m.v, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	886 000 000
		fra kr 21 836 000 000 til kr 20 950 000 000	
	71	Sykepengar for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	71 000 000
		fra kr 1 536 000 000 til kr 1 465 000 000	
	75	Feriepengar av sykepengar, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	71 000 000
		fra kr 1 141 000 000 til kr 1 070 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
2660		Uførhet	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 12 838 000 000 til kr 12 697 000 000	<u>141 000 000</u>
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 18 745 000 000 til kr 18 712 000 000	<u>33 000 000</u>
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 1 315 000 000 til kr 1 293 000 000	<u>22 000 000</u>
	74	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 281 000 000 til kr 1 313 000 000	<u>32 000 000</u>
	75	Hjelpetønad, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 395 000 000 til kr 1 405 000 000	<u>10 000 000</u>
	76	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 132 000 000 til kr 105 000 000	<u>27 000 000</u>
2663		Medisinsk rehabilitering mv.	
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 4 815 000 000 til kr 4 860 000 000	<u>45 000 000</u>
	72	Foreløpig uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 227 000 000 til kr 210 000 000	<u>17 000 000</u>
	73	Attføringshjelp, forhøyes med ..... fra kr 55 000 000 til kr 77 000 000	<u>22 000 000</u>
	74	Tilskudd til biler, nedsettes med ..... fra kr 908 000 000 til kr 850 000 000	<u>58 000 000</u>
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler, nedsettes med ..... fra kr 2 682 000 000 til kr 2 370 000 000	<u>312 000 000</u>
	76	Bedring av funksjonsevnen, andre formål, forhøyes med ..... fra kr 35 000 000 til kr 38 000 000	<u>3 000 000</u>
	79	Høreapparater, nedsettes med ..... fra kr 325 000 000 til kr 280 000 000	<u>45 000 000</u>
2670		Alderdom	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 27 686 000 000 til kr 27 705 000 000	<u>19 000 000</u>
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 35 280 000 000 til kr 35 335 000 000	<u>55 000 000</u>
	72	Ventetilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 183 000 000 til kr 188 000 000	<u>5 000 000</u>
	73	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 5 510 000 000 til kr 5 460 000 000	<u>50 000 000</u>
2683		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med ..... fra kr 2 160 000 000 til kr 2 070 000 000	<u>90 000 000</u>
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 700 000 000 til kr 710 000 000	<u>10 000 000</u>
	73	Utdanningsstønad, nedsettes med ..... fra kr 149 000 000 til kr 130 000 000	<u>19 000 000</u>
2711		Diverse tiltak i fylkeshelsetjenesten mv.	
	73	Sykestønadsutgifter i utlandet, nedsettes med ..... fra kr 117 000 000 til kr 105 000 000	<u>12 000 000</u>
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, forhøyes med ..... fra kr 423 000 000 til kr 433 000 000	<u>10 000 000</u>
	77	Pasienter fra gjensidighetsland m.v, nedsettes med ..... fra kr 41 200 000 til kr 20 000 000	<u>21 200 000</u>

Kap.	Post	Formål	Kroner
2750		Syke transport mv.	
	71	Skyssvederlag for leger, for høyes med ..... fra kr 336 000 000 til kr 356 000 000	<u>20 000 000</u>
	75	Logopedisk behandling, for høyes med ..... fra kr 25 000 000 til kr 29 000 000	<u>4 000 000</u>
	77	Syke transport, for høyes med ..... fra kr 1 391 800 000 til kr 1 425 000 000	<u>33 200 000</u>
2751		Medisiner mv.	
	72	Sykepleieartikler, nedsettes med ..... fra kr 929 000 000 til kr 900 000 000	<u>29 000 000</u>
2752		Refusjon av egenbetaling	
	70	Refusjon av egenbetaling, nedsettes med ..... fra kr 1 804 000 000 til kr 1 750 000 000	<u>54 000 000</u>
2755		Helsetjeneste i kommunene	
	70	Refusjon allmennlegehjelp, kan nyttes under post 61, for høyes med ..... fra kr 2 054 000 000 til kr 2 125 000 000	<u>71 000 000</u>
	71	Refusjon fysioterapi, kan nyttes under post 62, for høyes med ..... fra kr 876 000 000 til kr 895 000 000	<u>19 000 000</u>
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, lokalt, nedsettes med ..... fra kr 418 000 000 til kr 407 000 000	<u>11 000 000</u>
Inntekter:			
5701		Diverse inntekter	
	2	Diverse inntekter, for høyes med ..... fra kr 109 000 000 til kr 150 000 000	<u>41 000 000</u>
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m., for høyes med ..... fra kr 57 000 000 til kr 59 000 000	<u>2 000 000</u>
	71	Refusjon ved yrkesskade, for høyes med ..... fra kr 656 000 000 til kr 687 000 000	<u>31 000 000</u>
	73	Refusjon fra bidragspliktige, nedsettes med ..... fra kr 1 160 000 000 til kr 1 080 000 000	<u>80 000 000</u>
	75	Refusjon overskytende bidrag, nedsettes med ..... fra kr 274 000 000 til kr 190 000 000	<u>84 000 000</u>
	80	Renter, nedsettes med ..... fra kr 35 000 000 til kr 25 000 000	<u>10 000 000</u>

II

Stortinget samtykker i at:

1. overført beløp fra 2000 til 2001 på 975 mill. kroner under kap. 2790 Andre helsetiltak, post 72 Sykebehandling i utlandet, reduseres med 250 mill. kroner til 725 mill. kroner.
2. bevilgningen i statsbudsjettet for 2001 under kap. 2790 Andre helsetiltak, post 72 Sykebehandling i utlandet, tilføyes stikkordet "kan overføres".

Oslo, i sosialkomiteen, 11. desember 2001

John I. Alvheim
leder

Åse Gunhild Woie Duesund
sekretær og ordfører